BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

CH**ƯƠ**NG TRÌNH CHUYÊN SÂU THPT CHUYÊN MÔN: VẬT LÍ

L**Ó**P 10

I. Mục đích

- Thống nhất trên phạm vi toàn quốc kế hoạch dạy học và nội dung dạy học môn Vật lí lớp 10 cho trường THPT chuyên.
  - Thống nhất trên phạm vi toàn quốc nội dung bồi dưìng học sinh giỏi cấp THPT.

II. Kế hoạch dạy học

Tổng số tiết học môn Vật lí lớp 10 của trường THPT chuyên là 140 tiết, trong đó dành 90 tiết để học chương trình Vật lí nâng cao THPT, còn dành 50 tiết cho nội dung chuyên sâu.

III. Nội dung dạy học

Nội dung dạy học gồm hai phần : nội dung Vật lí nâng cao và nội dung Vật lí chuyên sâu.

3.1 Nội dung nâng cao

Nội dung nâng cao được qui định trong chương trình nâng cao mụn Vật lớ lớp 10, ban hành kốm theo Quyết định số 16/2006/QĐ-BGDĐT ngày 05 tháng 5 năm 2006 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo. Kế hoạch dạy học nội dung này được lấy dúng như kế hoạch dạy học chương trình Vật lí lớp 10 nâng cao THPT.

3.2 Nội dung chuyên sâu

Nội dung chuyên sâu gồm bốn phần : Cơ học (18 tiết) ; Vật lí phân tử và Nhiệt học (14 tiết) ; Thiên văn học (12 tiết); Thực hành (6 tiết) và kiểm tra (3 tiết).

A. Cơ học

Chuyên đề 1: Chuyển động cong. Gia tốc tiếp tuyến và gia tốc pháp tuyến Số tiết: 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Hệ toạ độ cực	Kiến thức	
		- Trình bày được hệ toạ độ cực	
		Kĩ năng	
		- Nêu được thí dụ áp dụng hệ toạ độ cực.	
2	Vận tốc và gia tốc	Kiến thức	
	trong chuyển	- Trình bày được phương , chiều và độ lớn của véc tơ vận tốc tức	
	động cong	thời trong chuyển động cong.	
		- Trình bày được về gia tốc tiếp tuyến và gia tốc pháp tuyến trong	
		chuyển động cong	
		Kĩ năng	
		- Áp dụng các kiến thức ở trên cho một chuyển động cong cụ thể,	
		chẳng hạn chuyển động ném xiên.	
3	Chuyển động tròn	Kiến thức	
	không đều	- Trình bày được về vận tốc và gia tốc trong chuyển động tròn	
		không đều	
		Kĩ năng	
		- Giải được bài tập về chuyển động tròn không đều	

Chuyên đề 2: Cân bằng của hệ vật dưới tác dụng của hệ lực liên kết Số tiết: 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Cân bằng của hệ	Kiến thức	
	vật dưới tác dụng	- Nêu được điều kiện cân bằng của một vật rắn dưới tác dụng	
	của hệ lực liên	của một hệ lực liên kết.	
	kết	Kĩ năng	
		- Dùng được phép chiếu các lực lên hai trục toạ độ vuông góc để	
		tìm đủ phương trình cần thiết.	

Chuyên đề 3: Khối tâm . Hệ quy chiếu khối tâm . Hệ quy chiếu có gia tốc Số tiết : 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Khối tâm. Hệ quy	Kiến thức	
	chiếu khối tâm.	- Viết được công thức xác định vị trí của khối tâm.	
		- Nêu được hệ quy chiếu khối tâm là gì.	
		Kĩ năng	
		- Sử dụng được hệ quy chiếu khối tâm để giải bài tập.	
2	Hệ quy chiếu có	Kiến thức	
	gia tốc	- Ôn lại khái niệm lực quán tính	Chủ yếu làm các bài
		Kĩ năng	tập nâng cao.
		- Giải được các bài tập nâng cao về cân bằng của một vật trong	
		hệ quy chiếu có gia tốc.	

Chuyên đề 4: Va chạm . Chuyển động của tên lửa Số tiết : 4

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Va ch ạ m	Kiến thức	
		- Ôn lại và học thêm những đặc điểm của các loại va chạm đàn	Chủ yếu làm các bài
		hồi, mềm, trực diện (xuyên tâm) và không xuyên tâm.	tập nâng cao
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập nâng cao về các loại va chạm.	
2	Chuyển động của	Kiến thức	
	tên lửa	- Nêu được đặc điểm của chuyển động có khối lượng thay đổi.	
		- Viết được phương trình Mê-xéc-xki.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập về chuyển động của tên lửa.	

Chuyên đề 5: Các định luật Kê-ple. Chuyển động trong tr**ườ**ng hấp dẫn Số tiết: 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Các định luật Kê-ple	Kiến thức	Toàn bộ chủ đề này
		- Ôn lại ba định luật Kê-ple.	nên dạy dưới dạng
		Kĩ năng	bài tập nâng cao.
		- Giải được các bài tập nâng cao về các định luật Kê-ple.	
2	Chuyển động trong	Kiến thức	
	trường hấp dẫn	- Các chuyển động tròn, e líp, parabol, và hypebol.	
		- Các vận tốc vũ trụ cấp 1, cấp 2.	
		- Viết được công thức tính thế năng của vật trong trường hấp	
		dẫn	
		Kĩ năng	

- Giải được các bài toán trong trường lực xuyên tâm.	
- Tính được các vận tốc vũ trụ cấp 1, cấp 2.	

Chuyên đề 6: Thuỷ tĩnh học . Thuỷ động lực học

Số tiết: 3

TT	N ộ i dung	M ứ c đ ộ cần đạt	Ghi chú
1	Ôn tập về thuỷ tĩnh	Kiến thức	
	học	- Ôn lại công thức tính áp suất trong lòng chất lỏng, định luật	Ôn lí thuyết và làm
		Ac-si-mét, công thức tính lực đẩy Ac-si-mét và định luật	các bài t ậ p nâng cao.
		Pascan.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập nâng cao về thuỷ tĩnh học.	
2	Bổ túc về thuỷ động	Kiến thức	Chủ yếu làm các bài
	lực học	- Nêu được kháI niệm về độ nhớt của một chất lỏng.	tập nâng cao.
		- Phát biểu được định luật Xtốc (Stokes) về lực cản của môI	
		trường nhớt.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập nâng cao về thuỷ động lực học.	
		- Giải được một số bài tập về chuyển động của một vật	
		trong môi trường nhớt.	

B. Vật lí phân tử và Nhiệt động lực học

Chuyên đề 1: Một số khái niệm về toán thống kê

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
----	-------------------	----------------	---------

1	Khái niệm về xác	Kiến thức	
	suất	- Nêu được xác suất là gì ?	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được công thức tính xác suất cho các trường hợp	
		đơn giản.	
2	Giá trị trung bình	Kiến thức	
		- Viết được công thức tính giá trị trung bình.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được công thức tính giá trị trung bình cho những	
		trường hợp đơn giản.	

Chuyên đề 2: Nhiệt độ . Thang nhiệt độ (Nhiệt giai) Số tiết : 1

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Nhiệt độ. Nhiệt giai	Kiến thức	
	tuyệt đối. Nhiệt giai	- Nêu được nhiệt giai thực nghiệm quốc tế là gì ?	
	thực nghiệm quốc tế	Kĩ năng	
		- Vận dụng được công thức tính nhiệt giai thực nghiệm quốc	
		tế.	
2	Các loại nhiệt kế.	Kiến thức	
	Nhiệt kế khí. Cách	- Nêu được nguyên tắc hoạt động của các loại nhiệt kế.	
	chuẩn nhiệt kế	Kĩ năng	
		- Sử dụng được các loại nhiệt kế để đo nhiệt độ trong những	
		trường hợp cụ thể.	

Chuyên đề 3: Phương trình cơ bản của thuyết động học phân tử Số tiết: 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Phương trình cơ bản	Kiến thức	
	của thuyết động học	- Viết được phương trình cơ bản của thuyết động học phân	
	phân tử các chất khí.	tử các chất khí.	
	Số trung bình các	- Viết được các công thức tính các tốc độ đặc trưng của phân	
	phân tử va chạm vào	tử khí.	
	thành bình. Các vận	Kĩ năng	
	tốc đặc trưng của	- Vận dụng được công thức tính các tốc độ đặc trưng của	
	phân tử khí	phân tử khí trong một số trường hợp đơn giản.	

Chuyên đề 4: Khí thực Số tiết: 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Mô hình khí thực.	Kiến thức	
	Lực tương tác và thế	- Nêu được lực tương tác phân tử và thế năng tương tác phân	
	năng tương tác phân	tử.	
	tử. Phương trình	- Viết được phương trình Van-đéc-van.	
	trạng thái Van-đéc-	Kĩ năng	
	van	- Giải thích được sự khác nhau giữa phương trình Van-đéc-	
		van và ph ươ ng trình Clapeyron - Menđêlêép.	
		- Vẽ được đường đẳng nhiệt Van-đéc-van.	
2	Đường đẳng nhiệt	Kiến thức	
	thực nghiệm của khí	- Nêu được thí nghiệm về đường đẳng nhiệt của khí thực.	
	thực. Trạng thái tới	- Nêu được trạng thái tới hạn.	
	hạn	Kĩ năng	
		- Vẽ được đường đẳng nhiệt thực nghiệm.	

Chuyên đề 5 : Bổ túc về chất lỏng Số tiết : 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Áp suất phụ gây bởi	Kiến thức	
	mặt ngoài (Công thức	- Viết được công thức tính áp suất phụ.	Chủ yếu làm các bài
	La-pla-ce). Góc bờ ở	- Viết được công thức tính năng lượng bề mặt.	tập nâng cao
	mặt thoáng. Chứng	- Chứng minh và viết được các công thức về hiện tượng mao	
	minh các công thức	dẫn	
	về mao dẫn	Kĩ năng	
		- Giải được các bài toán nâng cao về hiện tượng mao dẫn.	

Chuyên đề 6 : Nguyên lí I của Nhiệt động lực học Số tiết : 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Nguyên lí I của Nhiệt	Kiến thức	
	động lực học	- Nêu được nội năng phụ thuộc vào nhiệt độ và thể tích.	Ôn lí thuyết và chủ
		- Nêu được ví dụ về hai cách làm biến đổi nội năng.	yếu làm bài tập nâng
		- Phát biểu được nguyên lí I của Nhiệt động lực học.	cao.
		- Viết được hệ thực $\Delta U = A + Q$ và nêu được quy ước về dấu	
		của các đại lượng.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được mối quan hệ giữa nội năng với nhiệt độ và	
		thể tích để giải thích một số hiện tượng đơn giản.	
2	Những áp dụng của	Kiến thức	
	nguyên lí I của Nhiệt	- Viết được các công thức tính công, nhiệt lượng trong các	
	động lực học. Các	quá trình : đẳng tích, đẳng áp, đẳng nhiệt, đoạn nhiệt.	
	công thức tính công,	- Viết được công thức tính nội năng của khí lí tưởng.	

nhiệt dung, nhiệt	- Viết được hệ thức Mayer.	
lượng cho các quá	Kĩ năng	
trình : đẳng tích, đẳng	- Vận dụng được các công thức tính nội năng, công, nhiệt	
áp, đẳng nhiệt, đoạn	lượng để giải các bài toán về các quá trình nhiệt.	
nhiệt		

Chuyên đề 7 : Nguyên lí II của Nhiệt động lực học Số tiết : 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Quá trình đoạn nhiệt	Kiến thức	
		- Nêu được định nghĩa về quá trình đoạn nhiệt.	
		- Viết được công thức Poát-xông (Poisson) PV ' = hằng số	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập về quá trình đoạn nhiệt.	
2	Các cách phát biểu	Kiến thức	
	khác nhau của nguyên	- Phát biểu được nguyên lí II của Nhiệt động lực học.	
	lí II của Nhiệt động	- Nêu được chu trình Các-nô và viết được công thức tính hiệu	
	lực học.	suất của động cơ nhiệt hoạt động theo chu trình Các-nô.	
	Chu trình Các-nô.	- Phát biểu được định lí Các-nô.	
	Định lí Các-nô	Kĩ năng	
		- Vận dụng được công thức tính hiệu suất của động cơ nhiệt	
		hoạt động theo chu trình Các-nô.	

C. Thiên văn h**ọ**c

Chuyên đề 1: Hệ Mặt Trời . Các chuyển động của Trái Đất

TT	Nôi dung	Mức đô cần đ a t	Ghi chú
11	N ọ i dung	Mưc độ cân đặt	Ghi chu

1	Hệ Mặt Trời	Kiến thức	
		- Nêu được cấu tạo của hệ Mặt Trời.	
		- Nêu được các đặc điểm chính về cấu tạo của hệ Mặt Trời.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được các định luật Kê-ple để giải thích chuyển	
		động của các hành tinh trong hệ Mặt Trời.	
2	Các chuyển động của	Kiến thức	
	Trái Đất	- Nêu được chuyển động quay của Trái Đất quanh trục.	
		- Nêu được chuyển động của Trái Đất quanh Mặt Trời.	
		Kĩ năng	
		- Chỉ ra được chiều chuyển động của Trái Đất quanh trục	
		cũng như quanh Mặt Trời trong thực tế.	

Chuyên đề 2 : Bầu trời sao. Thiên cầu và Nhật động . Các hệ toạ độ thiên văn Số tiết : 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Bầu trời sao	Kiến thức	
		- Nêu được một số chòm sao và sao chính.	
		Kĩ năng	
		- Chỉ ra được một số sao và chòm sao chính trên bầu trời.	
2	Thiên cầu và nhật động	Kiến thức	
		- Nêu được khái niệm thiên cầu.	
		- Nêu được khái niệm nhật động và chiều nhật động.	
		- Nêu được mối liên hệ giữa nhật động và chuyển động quay	
		của Trái Đất quanh trục.	
		- Nêu được khái niệm thiên cực.	

		Kĩ năng	
		- Chỉ ra được thiên cực Bắc trong thực tế.	
		- Chỉ ra được chiều nhật động trong thực tế.	
3	Các hệ toạ độ thiên văn	Kiến thức	
		- Nêu được các toạ độ trong hệ toạ độ chân trời.	
		- Trình bầy được hệ thức giữa độ cao của cực trên chân trời và	
		vĩ độ nơi quan sát.	
		- Nêu được các toạ độ trong hệ toạ độ xích đạo.	
		Kĩ năng	
		- Chỉ ra được các toạ độ chân trời của một thiên thể nào đó	
		trong thực tế.	
		- Đọc được bản đồ sao.	

Chuyên đề 3 : Chuyển động biểu kiến hàng năm của Mặt Trời trên thiên cầu. Ngày. Năm . Bốn mùa

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Chuyển động biểu kiến	Kiến thức	
	hàng năm của Mặt Trời	- Trình bầy được chuyển động biểu kiến hàng năm của Mặt trời	
	trên Thiên cầu	trên thiên cầu.	
		- Nêu được 4 vị trí đặc biệt của Mặt trời trên thiên cầu trong các	
		ngày xuân phân, thu phân, hạ chí và đông chí.	
		Kĩ năng	
		- Chỉ ra được quỹ đạo biểu kiến hàng năm của Mặt Trời trên bản	
		đồ sao hay trên quả thiên cầu.	
2	Ngày và năm	Kiến thức	
		- Phân biệt ngày sao và ngày Mặt Trời trung bình.	
		- Nêu được năm xuân phân là gì.	

		Kĩ năng	
		- Chỉ ra được 4 thời điểm quan trọng của năm xuân phân.	
3	Bốn mùa	Kiến thức	
		- Chỉ ra được mối liên hệ giữa vị trí của Mặt Trời trên quỹ đạo	
		biểu kiến hàng năm và các mùa trên Trái Đất.	
		- Nêu được các đới khí hậu trên Trái Đất.	
		Kĩ năng	
		- Giải thích được một cách sơ lược sự liên quan giữa vị trí của	
		Mặt Trời trên thiên cầu với sự hình thành các mùa và các đới khí	
		hậu trên Trái Đất.	

Chuyên đề 4: Chuyển động của Mặt Trăng. Thuỷ triều

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Chuyển động của Mặt	Kiến thức	
	Trăng	- Chuyển động của Mặt trăng quanh Trái Đất và chuyển động biểu	
		kiến hàng tháng của Mặt Trăng trên thiên cầu.	
		- Chuyển động quay của Mặt Trăng quanh trục.	
		Kĩ năng	
		- Giải thích được hình ảnh của Mặt Trăng trong tuần trăng.	
		- Chỉ ra được mối liên hệ giữa chuyển động của Mặt Trăng quanh	
		Trái Đất và tuần trăng.	
2	Thuỷ triều	Kiến thức	
		- Nêu được thuỷ triều là gì. Nó có liên quan gì đến Mặt Trăng.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được kiến thức về hệ quy chiếu có gia tốc để giải thích	
		được hiện tượng thuỷ triều.	

Chuyên đề 5 : Dương lịch và âm lịch . Nhật thực và nguyệt thực

Số tiết: 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Dương lịch và âm lịch	Kiến thức	
		- Nêu được cách xác định ngày tháng trong dương lịch.	
		- Nêu được cách xác định ngày tháng trong âm lịch.	
		- Nêu được sự gắn kết của dương lịch với các tiết khí.	
		Kĩ năng	
		- Giải thích được tại sao trong âm lịch phải có tháng nhuận.	
2	Nhật thực và nguyệt	Kiến thức	
	thực	- Nêu được nhật thực là gì ? Nguyệt thực là gì ?	
		- Nêu được vị trí tương hỗ của Mặt Trời, Trái Đất và Mặt Trăng	
		khi có nhật thực và nguyệt thực.	
		- Nêu được thời gian trong ngày và trong năm có thể có nhật, nguyệt	
		thực.	
		Kĩ năng	
		- Giải thích được các hiện tượng nhật thực, nguyệt thực.	
		- Tính được chu kì nhật, nguyệt thực.	

D. Th**ự**c hành

Chuyên đề 1: Nghiên cứu sự va chạm của các vật bằng đệm không khí

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Nghiên cứu sự va chạm	Kiến thức	
	của các vật bằng đệm	- Nêu được mục đích nghiên cứu (nghiệm lại các kết quả lí thuyết	
	không khí	bằng thực nghiệm)	
		- Nêu được nguyên tắc đo vận tốc bằng cổng quang học.	

- Nêu được nguyên tắc hoạt động của đệm không khí.	
Kĩ năng	
- Lắp ráp được thí nghiệm	
- Lấy và xử lí được số liệu	
- Ước lượng được sai số của phép đo	
- Viết được báo cáo thí nghiệm	

Chuyên đề 2: Đo nhiệt hoá hơi của chất lỏng bằng phương pháp dòng liên tục

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Đo nhiệt hoá h ơ i của	Kiến thức	
	chất lỏng bằng phương	- Nêu được nguyên tắc đo	
	pháp dòng liên tục	- Lập được công thức tính nhiệt hoá hơi	
		- So sánh được tính ưu việt của phương pháp dòng liên tục với	
		phương pháp cổ truyền	
		Kĩ năng	
		- Lắp ráp được thí nghiệm	
		- Lấy và xử lí được số liệu	
		- Ước lượng được sai số của phép đo	
		- Viết được báo cáo thí nghiệm	

IV. GI**Ả**I THÍCH VÀ H**ƯỚ**NG D**Ẫ**N

4.1 Kế hoạch dạy học

- Môn Vật lí cho các lớp chuyên Vật lí được bố trí 4 tiết / tuần × 35 tuần = 140 tiết. Như vậy mỗi tuần dành 2,5 tiết để dạy chương trình Vật lí ban KHTN và 1,5 tiết để dạy các chuyên đề chuyên sâu.
- Các chuyên đề về Cơ học, Vật lí phân tử và Nhiệt động lực học nên bố trí song song với chương trình Vật lí ban KHTN. Riêng các chuyên đề Thiên văn học nên bố trí dạy gọn vào một khoảng thời gian liên tục.
- Hai bài thí nghiệm nên bố trí vào hai buổi chiều, mỗi buổi 3 tiết.

4.2 Nội dung dạy học

Có ba cách soạn nội dung dạy học:

- Dựa vào Tài liệu giáo khoa chuyên Vật lí lớp 10 tập một . Cơ học. Dương Trọng Bái NXB Giáo dục 2001
- Dựa vào các tài liệu tham khảo (Xem Danh mục các tài liệu tham khảo)
- Giáo viên tự biên soạn tài liệu dạy học

4.3 Phương pháp và phương tiện dạy học

- Về phương pháp dạy học, nên phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh. Nên tổ chức cho học sinh tự nghiên cứu tài liệu, sau đó báo cáo trước lớp.
- Phải cung cấp thiết bị cho hai bài thực hành bắt buộc qui định trong tài liệu này.

4.4 Đánh giá kết quả học tập của học sinh

Việc đánh giá kết quả học tập tuân theo đúng quy định của Vụ Giáo dục Trung học như sau:

- Cơ học: 1 tiết
- Vật lí phân tử và nhiệt động lực học: 1 tiết
- Thiên văn học: 1 tiết.

4.5. Danh mục c**ó**c tài liệu tham khảo

- 1. Tài liệu giáo khoa chuyên Vật lí lớp 10, tập một Cơ học Dương Trọng Bái, NXB Giáo dục, 2001.
- 2. Chuyên đề bồi dưìng học sinh giỏi Vật lí THPT Tập I (Cơ học) Dương Trọng Bái, NXB Giáo dục, 2002.
- 3. Chuyên đề bồi dưìng học sinh giỏi Vật lí THPT Tập IV (Nhiệt học và Vật lí phân tử) Phạm Quý Tư, NXB Giáo dục, 2002.

- 4. Chuyên đề bồi dưìng học sinh giỏi Vật lí THPT Tập VII (Cơ học chất lưu. Vật lí thiên văn) Vũ Thanh Khiết, Nguyễn Đình Noãn, NXB Giáo dục, 2006.
- 5. Các bài toán chọn lọc Vật lí 10 Vũ Thanh Khiết, Mai Trọng Ý, Nguyễn Hoàng Kim, NXB Giáo dục, 2006.
- 6. Các bài thi Vật lí quốc tế Dương Trọng Bái, Đàm Trung Đồn, NXB Giáo dục, 2000.
- 7. Tuyển tập đề thi O-lym-pic Vật lí các nước, tập 1 và 2 Vũ Thanh Khiết, Vũ Đình Tuý, Phạm Văn Thiều, NXB Giáo dục, 2005 và 2006.

L**Ó**P 11

I. Mục đích

- Thống nhất trên phạm vi toàn quốc kế hoạch dạy học và nội dung dạy học môn Vật lí lớp 11 cho trường THPT chuyên.
  - Thông nhất trên phạm vi toàn quốc nội dung bồi dưìng học sinh giỏi cấp THPT.

II. Kế hoạch dạy học

Tổng số tiết học môn Vật lí lớp 11 của trường THPT chuyên là 140 tiết, trong đó dành 88 tiết cho chương trình Vật lí nâng cao THPT, còn dành 52 tiết cho nội dung vật lí chuyên sâu.

III. Nội dung dạy học

Nội dung dạy học gồm hai phần : nội dung Vật lí nâng cao và nội dung Vật lí chuyên sâu.

3.1 Nội dung nâng cao

Nội dung nâng cao được qui định trong chương trình nâng cao ,ôn Vật lí lớp 11, ban hành kèm theo Quyết định số 16/2006/QĐ-BGDĐT ngày 05 tháng 5 năm 2006 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo. Kế hoạch dạy học nội dung này được lấy đúng như kế hoạch dạy học chương trình Vật lí lớp 11 nâng cao THPT.

3.2 Nội dung chuyên sâu

Nội dung chuyên sâu gồm ba phần: Quang hình học (16 tiết); Điện học (30 tiết) và Thực hành (6 tiết).

A. ĐIỆN HỌC. ĐIỆN TỪ HỌC

Chuyên đề 1: Định lí Ostrogradski - Gauss. Thế năng của hệ điện tích Số tiết: 6

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Cường	Kiến thức	
	độ điện	- Trình bày được cách xác định điện trường của vật mang điện (dựa vào cường độ	
	trường	điện trường của điện tích điểm và nguyên lí chồng chất điện trường).	
	của vật	Kĩ năng	
	mang	- Xác định cường độ điện trường gây ra bởi một vòng dây dẫn mảnh, bán kính R	
	điện	mang điện tích q tại một điểm M nằm trên trục của vòng dây, cách tâm O của vòng	
		dây một khoảng OM = h.	
2	Định lí	Kiến thức	
	Ostrograd	- Viết được công thức tính điện thông qua một diện tích, nêu được đơn vị đo điện	
	ski -	thông	
	Gauss	- Phát biểu được định lí Ostrogradski – Gauss.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được công thức tính điện thông.	
		- Vận dụng được định lí Ostrogradski – Gauss để tính cường độ điện trường của	
		một số vật mang điện tích phân bố đối xứng.	
3	Thế năng	Kiến thức	
	của một	- Nêu được công thức tính thế năng của điện tích điểm trong điện trường.	
	điện tích	- Viết được hệ thức giữa cường độ điện trường và điện thế.	
	điểm	Kĩ năng	
	trong	- Vận dụng được hệ thức giữa cường độ điện trường và điện thế để tính điện thế.	
	điện	- Tính được hiệu thế năng của điện tích giữa hai vị trí trong điện trường.	
	trường.		

4	Thế năng	Kiến thức	
	tương tác	- Viết được công thức tính thế năng tương tác của hệ hai hay nhiều điện tích điểm.	
	của hệ	- Nêu được cách tính thế năng (năng lượng tĩnh điện) của vật dẫn mang điện.	
	điện tích.	Kĩ năng	
		- Vận dụng được công thức tính thế năng của hệ hai hay nhiều điện tích điểm để	
		giải các bài toán có liên quan đến năng lượng của hệ điện tích.	
		- Vận dụng được hệ thức giữa công của lực điện trường và hiệu điện thế.	

Chuyên đề 2 Vật dẫn cân bằng tĩnh điện. Sự phân cực của điện môi trong điện trường. Điện trường trong điện môi

Số tiết: 5

TT	Nội d	ung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Các	tính	Kiến thức	
	chất	của	- Nhắc lại và bổ sung các tính chất của vật dẫn mang điện.	
	vật	dẫn	- Nêu được một số ứng dụng: màn điện, máy Van de Grooff	
	mang đi	iện.	Kĩ năng	
			- Thiết lập được công thức tính điện thế của một vật dẫn.	
			- Thiết lập được công thức xác định cường độ điện trường tại một điểm trên	
			mặt vật dẫn và ở sát một vật dẫn.	
			- Vận dụng được công thức tính điện thế của quả cầu kim loại mang điện.	
			- Vận dụng được công thức xác định cường độ điện trường tại một điểm trên	
			mặt vật dẫn và ở sát một vật dẫn.	
2	L ư ìng	cực	Kiến thức	
	điện		- Phát biểu được định nghĩa lưìng cực điện và mômen lưìng cực điện.	
			- Viết được công thức tính cường độ điện trường và điện thế gây ra bởi lưìng	

		cực điện.	
		- Nêu được tác dụng của điện trường lên lưìng cực điện.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài toán về lưìng cực điện.	
3	Sự phân cực	Kiến thức	
	của điện	- Nêu được sự phân cực của điện môi trong điện trường và điện tích phân cực.	
	môi trong	Nêu được các loại điện môi.	
	điện	- Viết được công thức tính cường độ điện trường trong điện môi.	
	tr ườ ng.	- Nêu được một số tính chất đặc biệt ở điện môi tinh thể (hiện tượng xenhét -	
	Điện trường	điện và áp điện)	
	trong điện	Kĩ năng	
	môi.	- Giải thích sơ lược sự phân cực của điện môi.	
		- Vận dụng được các công thức tính cường độ điện trường trong điện môi	
4	Tụ điện.	Kiến thức	
	Năng lượng	- Nhắc lại nguyên tắc cấu tạo tụ điện và phát biểu được định nghĩa điện dung	
	tụ điện.	của tụ điện, điện dung của một vật rắn cô lập, hệ vật dẫn tích điện cân bằng.	
		Kĩ năng	
		- Thiết lập được biểu thức điện dung của tụ điện trụ, tụ điện cầu.	
		- Thiết lập được biểu thức năng lượng của tụ điện.	
		- Vận dụng được công thức tính điện dung của tụ điện trụ, tụ điện cầu.	
		- Giải được các bài toán về tụ điện và năng lượng tụ điện.	

Chuyên đ**ề** 3

Các định luật Kiếc - xốp về mạng điện. Một số phương pháp cơ bản giải bài toán mạch điện một chiều. Mạch điện phi tuyến. Số tiết : 4

TT	NA: J	Mile da air day	Chi shá	ı
TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú	

1	Định luật	Kiến thức	
	Kiếc - xốp.	- Nêu được vectơ mật độ dòng điện và viết được dạng vi phân của định luật	
		Ôm cho đoạn mạch đồng chất.	
		- Nêu được lực lạ trong nguồn điện.	
		- Nhắc lại định luật Ôm tổng quát và trình bày được định luật Kiếc - xốp về	
		mạng điện.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được định luật Kiếc - xốp để giải bài toán mạch điện một chiều.	
2	Một số	Kiến thức	
	phương	- Nêu được các phương pháp cơ bản giải bài toán mạch điện một chiều	
	pháp c ơ b ả n	(phương pháp áp dụng định luật Ôm tổng quát; phương pháp điện thế nút;	
	gi ả i bài toán	phương pháp Kiếc xốp; phương pháp nguồn tương đương; phương pháp chồng	
	mạch điện	chập).	
	một chiều.	Kĩ năng	
		- Vận dụng được các phương pháp cơ bản giải bài toán mạch điện một chiều	
		để giải các bài toán mạch điện một chiều.	
3.	Mạch điện	Kiến thức	
	phi tuyến.	- Nêu được phương pháp tổng quát giải các bài toán về mạch điện phi tuyến	
	Mạch RC	(chứa phần tử phi tuyến, chứa điốt) và mạch RC.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được các phương pháp đã biết để giải các bài toán về mạch điện	
		phi tuyến và mạch RC.	

Chuyên đề 4 : Dòng điện trong các môi tr**ườ**ng

TT	N ô i dung	Mức đô cần đat	Ghi chú
----	-------------------	----------------	---------

1	Bản chất	Kiến thức	
	dòng điện	- Nêu được thuyết êlêctrôn về tính dẫn điện của kim loại, bản chất dòng điện	
	trong các	trong kim loại	
	môi trường.	- Trình bày được thuyết điện li và định luật Ôm đối với chất điện phân.	
	Đặc tuyến	Kĩ năng	
	vôn – ampe.	- Thiết lập được định luật Ôm và định luật Jun dựa vào thuyết êlêctrôn.	
		- Thiết lập được định luật Ôm đối với chất điện phân.	
		- Thiết lập được sự phụ thuộc của cường độ dòng điện vào hiệu điện thế trong	
		quá trình phóng điện không tự lực	
		- Giải được một số bài toán đơn giản về dòng điện trong chất điện phân và	
		dòng điện trong chất khí.	

Chuyên đề 5 : Từ trường trong chân không và trong vật chất. Từ tính của các chất Số tiết : 5

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Từ tính của	Kiến thức	
	dòng điện	- Phát biếu được định luật Biot - Savart - Laplace.	
	kín. Mô men	- Nêu được công thức tính cảm ứng từ gây ra bởi đoạn dây dẫn thẳng, của vòng	
	từ của dòng	dây dẫn tại một điểm trên trục vòng dây, của xôlênoit.	
	điện kín.	- Nêu được vectơ mô men từ của dòng điện kín. Nhắc lại quy tắc nắm tay	
		phải.	
		- Nêu được định lí Ampere về lưu số của vec tơ cảm ứng từ.	
		- Viết được công thức tính lực từ và tính mô men lực tác dụng lên mạch điện	
		kín đặt trong từ trường.	
		- Viết được công thức tính năng lượng của mạch điện kín mang dòng điện đặt	

		trong từ trường.	
		- Nêu được các phương pháp tạo ra từ trường và phương pháp đo đại lượng từ.	
		Kĩ năng	
		- Xác định được độ lớn, phương, chiều của véc tơ cảm ứng từ gây bởi một	
		đoạn dòng điện thẳng và tại một điểm trên trục của dòng điện tròn.	
		- Vận dụng được công thức tính năng lượng của mạch điện kín đặt trong từ	
		trường.	
2	Sự từ hóa	Kiến thức	
	các chất.	- Nêu được sự từ hóa các chất và phân loại các chất về mặt từ tính (thuận từ,	
	Độ từ hóa.	nghịch từ, sắt từ)	
	Từ trường	- Nêu được vec tơ độ từ hóa và từ trường tổng hợp trong vật chất.	
	tổng hợp	- Nêu được hiệu ứng nghịch từ.	
	trong vật	- Nêu được đặc điểm của sắt từ. Nêu được vật sắt từ cứng, vật sắt từ mềm và	
	chất.	ứng dụng của chúng.	
		- Nêu được chu trình từ trễ.	
		Kĩ năng	
		- Giải thích sơ lược sự từ hóa của các chất thuận từ , nghịch từ và sắt từ.	

Chuyên đề 6 : Điện tích chuyển động Số tiết : 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Chuyển động	Kiến thức	
	của hạt mang	- Trình bày được quỹ đạo, tần số xiclotron của hạt mang điện trong từ trường	
	điện trong	đều	
	điện trường	- Trình bày được nguyên tắc máy gia tốc, hiện tượng cực quang và khối phổ kí.	
	và từ trường	- Trình bày được sự lệch của hạt mang điện chuyển động trong điện trường và	

			từ trường.	
			Kĩ năng	
			- Vận dụng được các công thức về chuyển động của các hạt mang điện trong	
			điện trường và từ trường để giải một số bài toán.	
2	Hiệu	ứng	Kiến thức	
	Hall		- Nêu được hiệu ứng Hall và một số ứng dụng	
			- Nêu được cách tìm công thức tính hiệu điện thế Hall.	
			Kĩ năng	
			- Vận dụng được công thức tính hiệu điện thế Hall.	

Chuyên đề 7: Dòng Fu - cô. Hỗ cảm. Năng lượng từ trường của hệ hai mạch điện có dòng điện. Số tiết: 3

dòng điện Fucô là gì, tác dụng có lợi và cách hạn chế về tác dụng	
dòng Eucâ	
doing ruco.	
hiệu ứng da (skin effect).	
g được các hệ thức $\mathbf{E} = -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t}\mathbf{v}$ à $\mathbf{E} = \mathbf{B}\mathbf{v}\mathbf{l}\sin\alpha$ để giải các bài toán về	
iện từ.	
hiện tượng tự cảm và các công thức $\Phi = LI$, $E = -L\frac{\Delta I}{\Delta t}$ (với L là	
$\hat{\mathbf{a}} = -\frac{\Delta(L1)}{\Delta t}$ (với cuộn cảm có lõi sắt từ)	
<del></del> ·	
{ ·	dòng Fucô. chiệu ứng da (skin effect). g được các hệ thức $\mathbf{E} = -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t}\mathbf{v}$ à $\mathbf{E} = \mathbf{B}\mathbf{v}\mathbf{l}\sin\alpha$ để giải các bài toán về iện từ. $\mathbf{h}\mathbf{i}\mathbf{\hat{e}}\mathbf{n} \mathbf{t}\mathbf{u}\mathbf{\hat{e}}\mathbf{n} \mathbf{r}\mathbf{\hat{e}}\mathbf{n} \mathbf{n} \mathbf{n} \mathbf{n} \mathbf{n} \mathbf{n} \mathbf{n} n$

dòn	ıg điện.	Kĩ năng	
		- Vận dụng được các hệ thức $\Phi = LI$ và $E = -\frac{\Delta(LI)}{\Delta t}$ để giải các bài toán về tự	
		cảm.	
		- Tính được năng lượng từ trường và giải được các bài toán về năng lượng từ	
		trường.	
		- Thiết lập được công thức tính suất điện động hỗ cảm trong trường hợp hai	
		mạch điện đặt gần nhau.	
		- Thiết lập được công thức tính năng lượng từ trường của hệ hai mạch điện kín	
		mang dòng điện đặt gần nhau.	

B. QUANG HÌNH H**Ọ**C

Chuyên đề 1 : Nguyên lí Fec-ma với các định luật phản xạ và khúc xạ ánh sáng. Số tiết : 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Nguyên lí	Kiến thức	
	Féc-ma	- Trình bầy đ ượ c nguyên lí Féc-ma.	
		Kĩ năng	
		- Áp dụng được nguyên lí Féc-ma để giải các bài tập đơn giản.	
2	Nguyên lí	Kiến thức	
	Féc-ma v ớ i	- Chứng minh được các định luật phản xạ và khúc xạ bằng nguyên lí Féc-ma.	
	các định	Kĩ năng	
	luật phản	- Giải được các bài tập đơn giản về quang hình học bằng nguyên lí Féc-ma.	
	xạ, khúc xạ		
	ánh sáng		

Chuyên đề 2: L**ư**ìng chất phẳng. L**ư**ìng chất cầu. Số tiết : 5

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Lưìng chất	Kiến thức	
	phẳng	- Xây dựng được công thức xác định vị trí của ảnh của một điểm sáng trong	
		trường hợp nhìn theo phương vuông góc với mặt phân cách hai môi trường và	
		trong trường hợp nhìn xiên góc.	
		- Nêu được điều kiện để ảnh rõ nét là góc mở của chùm sáng phải hẹp.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập về lưìng chất phẳng.	
2	Bản mặt	Kiến thức	
	song song	- Xây dựng được công thức xác định vị trí của ảnh của một điểm sáng trong	
		trường hợp nhìn theo phương vuông góc với mặt bản và trong trường hợp nhìn	
		xiên góc.	
		- Nêu được điều kiện để ảnh rõ nét là góc mở của chùm sáng phải hẹp.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập về bản mặt song song.	
3	Lưìng chất		
	cầu	- Nêu được định nghĩa lưìng chất cầu.	
		- Nêu được điều kiện tương điểm đối với lưìng chất cầu.	
		- Chứng minh được công thức lưìng chất cầu.	
		Kĩ năng	
	-	- Giải được các bài tập về lưìng chất cầu.	
4	Ung dụng		
	của lưìng	- Chứng minh được công thức tính độ tụ của thấu kính mỏng	
	chất cầu	$D = \frac{1}{f} = (n-1)(\frac{1}{R1} + \frac{1}{R2})$	

- Nêu được những ứng dụng thực tế về lưìng chất cầu.	
- Lập công thức xác định ảnh qua thấu kính đặt ở mặt phân cách hai môi trường	
trong suốt có chiết suất khác nhau.	
Kĩ năng	
- Giải được các bài thực tế về lưìng chất cầu.	

Chuyên đề 3: Gương cầu và hệ quang học đồng trục Số tiết: 4

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi	chú
1	Gương cầu	Kiến thức		
		- Nêu được điều kiện tương điểm trong gương cầu.		
		- Xây dựng được các công thức tính tiêu cự, xác định vị trí của ảnh và số		
		phóng đại của ảnh qua gương cầu.		
		- Trình bày được cách dựng ảnh của một vật qua gương cầu.		
		Kĩ năng		
		- Giải được các bài tập về gương cầu		
2	Phương pháp	Kiến thức	Chủ	yếu
	gi ả i các bài	- Trình bầy được phương pháp giải các bài tập về hệ quang học đồng trục.	là giả	i các
	tập về hệ	- Nêu được các khái niệm về vật thật, vật ảo, ảnh thật, ảnh ảo.	bài	tập
	quang học	- Nêu được quy ước về dấu của các đại lượng tham gia vào các công thức	nâng	cao
	đồng trục	quang hình học.	về	hệ
		Kĩ năng	quang	học
		- Giải được các bài tập về hệ quang học đồng trục.	đồng	
			trục.	
3	Phương pháp	Kiến thức		
	vẽ đường đi	- Trình bầy được phương pháp vẽ đường đi tia sáng qua hệ quang học đồng		

	tia sáng	qua	trục.		
	hệ quang	g h ọ c	Kĩ năng		
	đồng trục	2	- Giải được các bài tập về vẽ đường đi tia sáng qua hệ quang học đồng trục.		
4	Các bài	tập	Kiến thức	Chủ	yếu
	nâng cao	o về	- Nhắc lại được những đặc điểm cơ bản của mắt, mắt có tật, kính lúp, kính	làm	các
	mắt và	các	hiển vi và kính thiên văn khúc xạ.	bài	tập
	dụng	сŲ	- Trình bầy được cấu tạo của kính thiên văn phản xạ và ống nhòm.	nâng	cao
	quang họ	С	- Nhắc lại được cách điều chỉnh và cách ngắm chừng kính lúp, kính hiển vi	về	mắt,
			và kính thiên văn.	kính	lúp,
			- Xây dựng được công thức tính số bội giác của kính lúp, kính hiển vi và kính	kính	hiển
			thiên văn trong mọi trường hợp ngắm chừng (ở vô cực, ở điểm cực viễn, ở	vi và	kính
			điểm cực cận và ở điểm bất kì).	thiên	văn.
			Kĩ năng		
			- Giải được các bài tập nâng cao về mắt, kính lúp, kính hiển vi, kính thiên		
			văn.		

Chuyên đề 4 : Cầu sai và sắc sai. Số tiết : 1

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Cầu sai và	Kiến thức	
	sắc sai	- Nêu được thế nào là cầu sai và sắc sai.	
		- Nêu được nguyên nhân của cầu sai và sắc sai.	
		- Nêu được cách khắc phục các sai sót đó.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài toán đơn giản về cầu sai và sắc sai.	

C. CÁC ĐẠI LƯỢNG TRẮC QUANG

Chuyên đề 1: Các đại lượng trắc quang

Số tiết: 4

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Quang	Kiến thức	
	thông.	- Trình bầy được các định nghĩa : quang thông, cường độ sáng của nguồn điểm,	
	Cường độ	độ rọi của một mặt.	
	sáng của	- Nêu được các đơn vị của quang thông, cường độ sáng, độ trưng.	
	nguồn	Kĩ năng	
	điểm. Độ	- Giải được các bài tập đơn giản về các đại lượng trắc quang.	
	rọi của một		
	mặt.		
2	Độ rọi của	Kiến thức	
	ảnh trong	- Thiết lập được công thức tính độ rọi của ảnh trong máy ảnh.	
	máy ảnh	- Kĩ năng	
		- Giải được các bài tập về các đại lượng trắc quang trong các dụng cụ quang	
		học.	

D. THỰC HÀNH

Chuyên đề 1: Nghiên cứu cảm ứng từ trong lòng một ống dây điện dài

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Nghiên cứu	Kiến thức	

cảm ứ	ng từ	- Trình bầy được cấu tạo và nguyên tắc hoạt động của thiết bị đo (cái cân từ	
trong	lòng	hoặc cảm biến Hall)	
một	ống	- Trình bầy được kết quả đo cảm ứng từ tại các điểm khác nhau nằm dọc theo	
dây	điện	trục của ống dây và rút ra được nhận xét.	
dài		- Kĩ năng	
		- Sử dụng được các thiết bị đo. Xử lí được các kết quả đo. Ước lượng được sai	
		số của phép đo. Viết được báo cáo thực hành.	

Chuyên đề 2: Phương pháp tự chuẩn trực và phương pháp thị sai trong quang học Số tiết : 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Đo tiêu cự của	Kiến thức	
	gương cầu lõm	- Trình bầy được nội dung của phương pháp tự chuẩn trực.	
	bằng phư ơ ng	- Kĩ năng	
	pháp tự chuẩn	- Sử dụng được phương pháp tự chuẩn trực để đo tiêu cự của gương cầu	
	trực	lõm.	
		- Ước lượng được sai số của phép đo.	
2	Đo tiêu cự của	Kiến thức	
	thấu kính phân	- Nêu được thế nào là phương pháp thị sai.	
	kì bằng phương	- Đề xuất được phương án đo tiêu cự của một thấu kính phân kì bằng	
	pháp thị sai	phương pháp thị sai	
		- Kĩ năng	
		- Đo được tiêu cự của một thấu kính phân kì bằng phương pháp thị sai.	
		Ước lượng được sai số của phép đo.	

IV. Giải thích và hướng dẫn

4.1 Kế hoạch dạy học

- Môn Vật lí dành cho các lớp chuyên lí được bố trí 4 tiết /tuần; tổng số tiết là: 4 tiết tuần × 35 tuần = 140 tiết. Như vậy mỗi tuần dành 2,5 tiết để dạy chương trình Vật lí ban Khoa học tự nhiên (KHTN) và 1,5 tiết để dạy các chuyên đề chuyên sâu.
- Các chuyên đề về Điện học Điện từ học và Quang hình học nên bố trí song song với chương trình Vật lí ban KHTN.
- Hai bài thí nghiệm nên bố trí vào hai buổi chiều, mỗi buổi 3 tiết.

4.2 Nội dung dạy học

Có ba cách soạn nội dung dạy học:

- Dựa vào Tài liệu giáo khoa chuyên Vật lí lớp 11 tập một (Tác giả: Vũ Thanh Khiết và Vũ Quang, NXBGD 2004).
- Dựa vào các tài liệu tham khảo (Xem Danh mục các tài liệu tham khảo)
- Giáo viên tự biên soạn tài liệu dạy học

4.3 Phương pháp và phương tiện dạy học

- Về phương pháp dạy học: Cần đổi mới phương pháp, tìm mọi cách phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh, rèn luyện thành nếp tư duy sáng tạo của học sinh. Nên tổ chức cho học sinh tự nghiên cứu tài liệu, sau đó báo cáo trước lớp.
- Phải tổ chức thực hiện các bài thực hành, tối thiểu là hai bài thực hành đã quy định trong chương trình (theo hai chuyên đề nêu trên) đồng thời hướng dẫn học sinh lập các phương án thí nghiệm (theo yêu cầu như trong các đề thi học sinh giỏi cấp Quốc gia).

4.4 Đánh giá kết quả học tập của học sinh

- Việc đánh giá kết quả học tập tuân theo đúng quy định nêu trong văn bản "Chương trình nâng cao Trung học phổ thông môn Vật lí", chú trọng cả hình thức tự luận và trắc nghiệm khách quan.
- Có 2 tiết kiểm tra dành cho các n**ộ**i dung chuyên sâu:

- Điện học và điện từ học: 1 tiết
- Quang hình học : 1 tiết

Điểm số của 2 bài kiểm tra được tham gia vào đánh giá xếp loại học kì và cả năm của môn Vật lí.

4.5 Danh mục các tài liệu tham khảo

- 1. Tài liệu giáo khoa chuyên Vật lí lớp 11, tập một Vũ Thanh Khiết, Vũ Quang nxb Giáo dục 2003
- 2. Bài tập Vật lí 11 (dùng cho học sinh chuyên Vật lí) Vũ Thanh Khiết, Vũ Quang, Lê Thị Oanh nxb Giáo dục 2003
- 3. Chuyên đề bồi dưìng học sinh giỏi Vật lí THPT Tập 2 (Điện học 1); tập 3(điện học 2); tập 5 (Quang học) Vũ Thanh Khiết, Vũ Đình Túy nxb Giáo dục 2003
- 4. Các bài toán chọn lọc Vật lí 11 Vũ Thanh Khiết Nguyễn Hoàng Kim nxb Giáo dục 2007
- 5. Các bài thi Vật lí quốc tế Dương Trọng Bái Đàm Trung Đồn nxb giáo dục 2000
- 6. Tuyển tập đề thi Olimpic Vật lí các nước, tập 1 và 2 Vũ Thanh Khiết Vũ Đình Tuý Phạm Văn Thiều nxb Giáo dục 2005 và 2006.

LÓP 12

I. Mục đích

- Thống nhất trên phạm vi toàn quốc kế hoạch dạy học và nội dung dạy học môn Vật lí lớp 12 cho trường THPT chuyên.
  - Thống nhất trên phạm vi toàn quốc nội dung bồi dưìng học sinh giỏi cấp THPT.

Mục tiêu

Về kiến thức

Trên cơ sở của chương trình Vật lí PTTH 12 nâng cao, bổ sung một số chuyên đề nhằm hoàn thiện hệ thống kiến thức vật lí phổ thông, cơ bản, hiện đại về Cơ học, Nhiệt học, Điện học, Quang học và Vật lí hạt nhân, đáp ứng nhu cầu học tập của các học sinh có hứng thú và năng khiếu về vật lí, yêu cầu của các kì thi học sinh giỏi về vật lí, và xa hơn nữa, chuẩn bị cho việc tạo nguồn nhân lực cho các ngành khoa học, kĩ thuật cao, có sử dụng các kiến thức vật lí.

Về kĩ năng

- Rèn luyện cho học sinh những kĩ năng chuyên biệt của môn Vật lí về lí thuyết và thực hành như: kĩ năng vận dụng sáng tạo các kiến thức vật lí vào việc giải thích các hiện tượng, giải các bài tập vật lí,...; kĩ năng xây dựng phương án thực hành, làm thí nghiệm vật lí, xử lí số liệu, xác định sai số...
- Rèn cho học sinh kĩ năng phát hiện và giải quyết một số vấn đề không lớn về vật lí Về thái đô

Rèn cho học sinh tính cẩn thận, tỉ mỉ, tinh thần hợp tác khoa học và tính kĩ thuật, tác phong lắng nghe ý kiến người khác, óc tò mò và hoài nghi khoa học.

II. Kế hoạch dạy học

Tổng số tiết học môn Vật lí lớp 12 của trường THPT chuyên là 140 tiết, trong đó dành 105 tiết cho chương trình Vật lí nâng cao THPT, còn dành 35 tiết cho nội dung vật lí chuyên sâu.

III. Nội dung dạy học

Nội dung dạy học gồm hai phần : nội dung Vật lí nâng cao và nội dung Vật lí chuyên sâu.

3.1 Nội dung nâng cao

Nội dung nâng cao chính là nội dung và cấu trúc của chương trình Vật lí THPT nâng cao. Kế hoạch dạy học nội dung này được lấy đúng như kế hoạch dạy học chương trình Vật lí lớp 12 THPT nâng cao.

3.2 Nội dung chuyên sâu

Nội dung chuyên sâu gồm ba phần: Cơ học (8 tiết); Dòng điện xoay chiều (3 tiết); Quang lí (11 tiết); Vật lí hiện đại (7 tiết) và Thực hành (6 tiết).

A. CO HOC.

Chuyên đề 1: Cơ học vật rắn.

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Khảo sát	Kiến thức	
	chuyển	- Nêu được định nghĩa chuyển động phẳng và chuyển động lăn không trượt.	
	động	- Nêu được hai chuyển động thành phần của chuyển động phẳng tịnh tiến và chuyển	
	phẳng	động quay quanh một trục.	
	(song	- Viết được công thức liên hệ giữa vận tốc của hai điểm trong một vật rắn chuyển	
	phẳng)	động phẳng.	
	về mặt	- Viết được điều kiện để một vật lăn không trượt.	

	động học	Kĩ năng	
		- Vận dụng được công thức liên hệ giữa vận tốc của hai điểm trong vật rắn chuyển	
		động phẳng để giải bài tập	
		- Xác định được tâm quay tức thời nếu coi chuyển động phẳng là chuyển động quay	
		thuần tuý.	
		- Vận dụng được điều kiện để một vật lăn không trượt để giải bài tập	
2	Khảo sát	Kiến thức	
	chuyển	- Nêu được những đặc điểm của khối tâm và của HQC khối tâm.	
	động	- Viết được các phương trình động lực học của chuyển động phẳng.	
	phẳng về	- Xây dựng được công thức tính momen quán tính của một số vật đồng chất có hình	
	mặt động	dạng đối xứng (vòng nhẫn, hình trụ, quả cầu, thanh mảnh và dài).	
	lực học	- Viết được công thức của định lí về các trục song song (định lí Huyghens – Steiner)	
		để tính momen quán tính của vật rắn.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được các phương trình động lực học để xác định gia tốc của khối tâm và	
		gia tốc của các vật chuyển động phẳng tổng quát.	
		- Vận dụng được định lí về trục song song để tính momen quán tính của vật đối với	
		trục quay tức thời	
3	Cân bằng	Kiến thức	
	của vật	- Nêu được điều kiện tổng quát của cân bằng.	
	rắn	Kĩ năng	
		- Vận dụng được điều kiện tổng quát của cân bằng vào các bài toán cân bằng.	
		- Xác định được trục quay để tính momen lực sao cho hệ phương trình cần giải	
		được đơn giản	

	1		
		- Xác định được các trục toạ độ sao cho các phương trình về hình chiếu của các lực	
		trở nên đơn giản.	
4	Các định	Kiến thức	
	luật bảo	- Viết được các công thức tính: thế năng trọng trường, động năng tịnh tiến và động	
	toàn và	năng quay, động lượng của một vật rắn, momen động lượng của chất điểm đối với	
	các định lí	một điểm, momen động lượng của một vật rắn đối với một trục quay.	
	biến	- Viết được công thức tính momen động lượng của một vật rắn đối với một trục bất	
	thiên.	kì (định lí Köenig).	
		- Phát biểu được: định luật bảo toàn động lượng, định luật bảo toàn moen động	
		lượng, định luật bảo toàn cơ năng	
		- Phát biểu được định lí biến thiên động năng, định lí biến thiên động lượng, địnhlí	
		biến thiên momen động lượng	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được định luật bảo toàn cơ năng và định lí biến thiên động năng để giải	
		các bài toán về một vật chuyển động phẳng tổng quát hoặc chuyển động lăn không	
		trượt.	
		- Vận dụng được các định lí biến thiên động lượng và momen động lượng để giải	
		các bài tập trong đó vật rắn chịu các xung lực tác dụng.	
		- Vận dụng được các định luật bảo toàn động lượng và momen động lượng để giải	
		các bài tập về va chạm giữa một chất điểm với một vật rắn và về va chạm giữa hai	
		vật rắn.	
5	Dao động	 Kiến thức	
	của vật	- Viết được phương trình vi phân của dao động điều hoà của con lắc vật lí khi biên	
	rắn	độ dao động nhỏ.	

- Viết được công thức chu kì dao động của con lắc vật lí.	
- Viết được công thức tính cơ năng của con lắc vật lí	
Kĩ năng	
- Lập được phương trình dao động (vi phân) của con lắc vật lí và của các vật rắn	
vừa lăn không trượt vừa dao động điều hoà.	

B. DÒNG ĐIỆN XOAY CHIỀU

Chuyên đề 2: Dòng điện xoay chiều.

Số tiết: 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Mạch điện	Kiến thức	
	xoay chiều	- Trình bày được cách vẽ giản đồ Fresnel cho đoạn mạch có R, L, C mắc song	
	có RLC mắc	song và viết được hệ thức của định luật Ôm đối với đoạn mạch này.	
	song song và	- Nêu được điều kiện và đặc điểm của hiện tượng cộng hưởng dòng đối với	
	hỗn hợp.	đoạn mạch có R, L, C mắc song song với nhau.	
	Cộng	- Trình bày được nguyên tắc cách vẽ giản đồ Fresnel cho đoạn mạch RLC mắc	
	hưởng	song song và hỗn hợp.	
	dòng.	- Trình bày được phương pháp dung số phức để giải các bài toán mạch điện xoay	
		chi ề u.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng cách vẽ giản đồ Fresnel để giải được các bài toán về đoạn mạch	
		RLC mắc song song và hỗn hợp.	
		- Vận dụng được phương pháp số phức để giải được các bài toán về đoạn mạch	

		RLC mắc song song và hỗn hợp.	
2	Dòng biến	Kiến thức	
	thiên tuần	- Nêu được ví dụ về các dòng điện tuần hoàn phi điều hoà thường gặp.	
	hoàn bất kì	- Viết được công thức tính giá trị hiệu dụng của điện áp và cường độ dòng điện	
		biến thiên tuần hoàn bất kì.	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài toán đơn giản về mạch điện có dòng điện biến thiên tuần	
		hoàn bất kì.	

C. QUANG LÍ

Chuyên ® $\grave{\mathbf{o}}$ 3 : HiÖn tîng giao thoa <code>nh</code> s<code>ng</code> ë c<code>c</code> m μ ng máng Sè tiÕt : 2

Т		Néi	Møc ®é cÇn ®¹t	Ghi
Т	dung			chó
	V©n	b¶n	KiÕn thøc	
1	máng		- Nêu ®îc hiÖn tîng giao thoa xèy ra ë c¸c b¶n máng, kh¸i niÖm vÒ sù ®Þnh xø xña v©n giao thoa. - Nêu ®îc lÝ thuyÕt vÒ sù giao thoa ¸nh s¸ng ë nªm kh«ng khÝ vµ thiÕt bÞ v©n trßn Newton. KÜ n"ng - Gi¶i c¸c bµi tëp vÒ giao thoa ¸nh s¸ng ë c¸c b¶n	
			máng.	

Chuyản ® $\grave{\mathbf{0}}$ **4** : H $\ddot{\mathbf{0}}$ n tîng nh $\dot{\mathbf{0}}$ u x¹ ,nh s,ng

Sè tiÕt : 3

T	Néi	Møc ®é cÇn ®¹t	Ghi
T	dung		chó
	HiÖn tîng	KiÕn thøc	
1	nhiÔu x¹	- Nêu $ ext{@îc}$ hiÖn tîng nhiÔu x ^{1} l μ g $ ext{ iny ?}$	
	ınh sıng	- Viỗt ®îc c«ng thợc tính bán kính góc của cực đại trung tâm trong	
	qua mét	hiÖn tîng nhiÔu x^1 cña chïm tia song song qua mét lç	
	lç trßn	trßn	
		- Nêu ®îc kh,i niÖm vò n¨ng suÊt ph©n gi¶i cña c,c dông	
		cô quang häc	
		KÜ n¨ng	
		- Gi $\P$ i thÝch $\$$ îc hiÖn tîng nhiÔu x ^{1} ,nh s,ng.	
		- Gi $\P$ i $\$$ îc c,c b μ i tëp vò n $"$ ng su $\$$ t ph $\$$ n gi $\P$ i c $\~$ na c,c	
		dông cô quang häc.	
	Sù nhiÔu	KiÕn thøc	
2	x ¹ ¸nh	- Viỗt ®îc c«ng thợc x c ®Þnh bò réng cña v©n s ng	
	s _s ng qua	trung t©m trong hiÖn tîng nhiÔu x¹ cña chïm tia s¸ng	
	mét khe.	song song qua mét khe.	
	C _s ch tö	- Tr×nh bÇy ®îc cÊu t¹o cña c¸ch tö truyền qua nhiôu x¹	
	nhiÔu x¹	extstyle ext	
		song song $\$ \neg n$ s $rac{3}{4}$ c v μ kh $\mathcal{w}$ n s $rac{3}{4}$ c v μ o c $\mathcal{c}$ ch tö.	
		- ViÕt ®îc c«ng thøc x¸c ®Þnh vÞ trÝ cña c¸c v©n cùc	
		®¹i trong quang phæ của chùm sáng cho bởi c¸ch tö.	

- Tr $ imes$ nh b μ y $ ilde{\mathbb{R}}$ îc c $\hat{\mathbb{E}}$ u t ^{1} o c $ ilde{\mathbb{N}}$ a m $_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{_{$	
KÜ n¨ng	
- Gi¶i thÝch ®îc t¸c dông cña mÆt ghi ©m cña ®Üa CD đối	
với một chim s ng.	
- Gi¶i $@$ îc c c b μ i tËp v $\grave{O}$ nhi $\^{O}$ u x ^{1} c $\~{n}$ a ch $\~{i}$ m s ng song	
song qua mét khe v μ vồ c _s ch tö nhiôu x ¹ .	

Chuyan ®Ò 5: Hön tîng ph© n cùc ,nh s,ng

Sè tiÕt : 1

T		Néi	Møc ®é cÇn ®¹t	Ghi
T	dung			chó
	Sù	ph©n	KiÕn thøc	
1	cùc	³nh	- Nêu được đặc điểm của ¸nh s¸ng tù nhiªn và ánh s¸ng ph©n	
	s¸ng		cùc ph¼ng.	
			- Tr×nh b μ y $ ext{@}$ îc t¸c dông ph $ ext{@}$ n cùc ¸nh s¸ng bëi mét g $ ext{¬}$ ng	
			ph ¹ / ₄ ng.	
			KÜ n¨ng	
			- Gi¶i thÝch ®îc sù ph©n cùc ¸nh s¸ng v× ph¶n x¹.	

Chuyan ®Ò 6 : Sù bøc x1 nhiÖt

Sè tiÕt: 4

T	Néi	Møc ®é cÇn ®¹t	Ghi	chó
T	dung			
	Kh¸i niÖm	KiÕn thøc	Chñ	yÕu
1	vÒ sù bợc	- Tr×nh bÇy $ ext{@îc}$ kh i niÖm vÒ sù bøc x ^{1} nhiÖt v μ vÒ	1μ	gi¶i
	x¹ nhiÖt.	n¨ng suÊt hÊp thô ®¬n s¾c.	C'C	b μ i
	§Þnh luËt	- Ph _s t biốu ®îc ®Þnh luËt Kirchoff vồ bøc x¹ nhiÖt	tËp	n©ng
	Kirchoff	KÜ n¨ng	cao	vÒ hö
	vò bøc x¹	- Gi $\P$ i $ ext{@}$ îc b μ i tëp $ ext{g}$ p dông $ ext{@}$ Þnh luët Kirchoff v $ ext{O}$ bøc	quan	g häc
	nhiÖt	x¹ nhiÖt.	®ång	
			trôc	•

	C c	® Þnh	KiÕn thøc	
2	luËt	νÒ	- Tr×nh bÇy ®îc kh,i niÖm vÒ vËt ®en tuyÖt ®èi .	
	bøc	х ¹	- Nau ®îc ®Æc ®iÓm cña n¨ng suÊt ph t x¹ ®¬n s¾c cña	
	nh <i>i</i> Ö t	•	vËt ®en tuyÖt ®èi.	
			- Tr×nh bÇy ®îc nh÷ng ®Æc ®iÓm cña quang phæ ph¸t x¹	
			cña vËt ®en tuyÖt ®èi.	
			- Tr×nh b μ y v μ viỗt biốu thøc cña ${ m exttt{@}Pnh}$ luËt Stéfan-	
			Boltzman.	
			- Tr×nh b μ y v μ viÕt biÓu thøc cña $ar{a}$ pnh luËt Wien.	
			- ViÕt ®îc c«ng thøc Planck vÒ bøc x¹ cña vËt ®en	
			tuyÖt ®èi.	
			KÜ n¨ng	
			- Gi $\P$ i $ ext{@}$ îc c $_{ ext{c}}$ c b μ i tË $ ext{p}$ v $ ext{O}$ bøc x $^{ ext{1}}$ nhi $ ext{O}$ t c $ ext{n}$ a vË $ ext{t}$	
			<pre>@en tuyÖt @èi.</pre>	

Chuyan ®Ò 7 : HiÖu øng Compton. jp suÊt jnh sjng
Sè tiÕt : 2

T	Néi	Møc ®é cÇn ®¹t	Ghi chó
T	dung		
	HiÖu øng	KiÕn thøc	
1	Compton	- N $^{ text{a}}$ u $^{ text{B}}$ îc th $^{ text{O}}$ n μ o l μ hi $^{ text{O}}$ u $ text{ text{ø}}$ ng Compton.	
		- Nªu ®îc kh¸i niÖm vÒ ®éng lîng cña ph«t«n.	
		- X©y dùng ®îc c«ng thøc tÝnh bíc sãng cña ph«t«n	
		tın x^1 v μ gão tın x^1 cña electr«n.	

		KÜ n'ng
		- Gi ${f 1}$ i ${f 8}$ îc b μ i tëp v ${f O}$ hi ${f O}$ n tîng Compton.
	,p suÊt	$K\tilde{D}n$ thøc
2	ınh sıng	- Nªu ®îc kh,i niÖm vÒ ,p suÊt ,nh s,ng.
		- X© y dùng ®îc c«ng thøc tÝnh ¸p suÊt ¸nh s¸ng.
		KÜ n¨ng
		- Gi $f u$ i $f ext{@}$ îc b μ i tëp v $f ext{O}$ $f ext{,p}$ su $f ext{E}$ t $f ext{,nh}$ s $f ext{,nh}$

D. VẬT LÍ HIỆN ĐẠI

Chuyên đề 8: Thuyết tương đối hẹp. Số tiết: 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Động học	Kiến thức	
	và động lực	- Viết được các công thức của phép biến đổi Lorentz	
	học tương	- Nêu được các hệ quả của thuyết tương đối về thứ tự các biến cố, về tính	
	đối tính.	tương đối của không gian, thời gian và của khối lượng và về mối quan hệ	
		giữa năng lượng và khối lượng.	
		- Viết được hệ thức Einstein giữa khối lượng và năng lượng.	
		Kĩ năng	
		- Vận dụng được thuyết tương đối để giải các bài toán	
2	Hiệu ứng	Kiến thức	
	Đốple trong	- Thiết lập được công thức về hiệu ứng Doppler trong quang học.	
	quang h ọ c	- Nêu được các ứng dụng của hiệu ứng Doppler tương đối tính	
		Kĩ năng	
		- Giải được các bài toán đơn giản về hiệu ứng Doppler tương đối tính	

Chuyên đề 9: Hạt nhân nguyên tử. Hạt sơ cấp.

Số tiết: 3

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	Hạt nhân	Kiến thức	
	nguyên t ử .	- Nêu được các định luật bảo toàn trong phản ứng hạt nhân và áp dụng các định	
		luật bảo toàn năng lượng và động lượng trong phản ứng hạt nhân.	
		Kĩ năng	
		- Tính được năng lượng toả ra hay thu vào trong phản ứng hạt nhân.	
		- Vận dụng được các định luật bảo toàn để giải các bài toán về phản ứng hạt	
		nhân.	
2	Hạt sơ cấp.	Kiến thức	
		- Nêu được các đặc trưng của hạt sơ cấp và việc xếp loại các hạt sơ cấp.	
		- Nêu được các tương tác giữa các hạt sơ cấp.	
		- Nêu được khái niệm sơ lược về hạt quác.	
		Kĩ năng	
		- Giải thích một số bài tập đơn giản về hạt sơ cấp	

Chuyên đề 10: Khái niệm về cơ học lượng tử.

Số tiết: 2

TT	N ộ i dung	Mức độ cần đạt	Ghi chú
1	L ư ìng tính	Kiến thức	
	sóng - hạt	- Nêu được lưìng tính sóng hạt của hạt vi mô.	
	của hạt vi	- Nêu được giả thuyết De Broglie và viết được công thức tính bước sóng De	

	mô. C	Giả	Broglie.	
	thuyết	De	Kĩ năng	
	Broglie		- Vận dụng được công thức tính bước sóng De Broglie để giải một số bài toán.	
2	C o h	ıÒC	Kiến thức	
	lượng tử. l	Нệ	- Nêu được ý nghĩa thống kê của hàm sóng	
	thức bất đị	inh	- Nêu được hệ thức bất định Hai xen béc.	
	Hai xen b	ec.	- Nêu được sự lượng tử hoá năng lượng và momen động lượng của nguyên tử	
	Nguyên	tử	hiđrô.	
	theo c ơ h	ıŌC	Kĩ năng	
	lượng tử.		- Vận dụng được hệ thức bất định Heisenberg béc để giải thích bề rộng tự	
			nhiên của vạch quang phổ và để giải một số bài toán đơn giản.	

D. THỰC HÀNH

Chuy^an ®Ò 11 : Kh¶o s¸t m ¹ch ®iện xoay ch iòu b»ng dao ® éng kÝ ® iön tö hai ch im tia

Sè tiÕ t : 3

T	Néi	Møc®écÇn®¹t	Ghi
T	dung		chó
	Kh¶o s¸t	KiÕn thớc	
1	m¹ch ®ön	- Tr×nh bÇy $\$$ îc cÊu t ^{1} o c $^-$ b $\P$ n v μ nguy ^{2} n t $^3\!\!\!\!/$ c ho ^{1} t $\$$ éng	
	xoay	cña dao ®éng kÝ ®iÖn tö.	
	ch iÒ u	- Nau ec c ch vi e the cña cêng e dßng eiön v μ eiön	
	b»ng dao	¸p theo thêi gian trªn dao ®éng kÝ ®iÖn tö.	

® éng	kÝ	KÜ n¨ng	
®Ön	tö	- Sö dông ®îc dao ®éng kÝ hai chïm tia.	
hai	chùm	- L ^{3} p $^{ m R}$ îc $^{ m m}$ 1ch $^{ m R}$ iÖn v μ $^{ m R}$ a $^{ m R}$ îc tÝn hiÖu v μ 0 dao $^{ m R}$ éng kÝ.	
tia		- Lêy $\$$ îc sè liÖu v μ sö lý $\$$ îc sè liÖu.	
		- NghiÖm l¹i ®îc c¸c quy luËt vÒ sù lÖch pha gi÷a dßng	
		$\$i\ddot{\text{O}}$ n v μ $\$i\ddot{\text{O}}$ n $^{\circ}$ p trong c $^{\circ}$ c $^{\circ}$ o $^{\circ}$ n $^{\circ}$ ch $^{\circ}$ i $\ddot{\text{O}}$ n xoay chi $\dot{\text{O}}$ u.	
		- íc lîng ® Wîc sai sè cña phĐp ®o.	
		- ViÕt $\$$ îc b,o c,o thùc h μ nh.	

Chuyan ®Ò 12: So h»ng sè Planck b»ng tõ bµo quang ®iÖn ch©n kh«ng

Sè tiÕt : 3

T		Néi	Møc ®é cÇn ®¹t	Gl	hi
T	dung			chó	
	X'C	®Þnh	KiÕn thøc		
1	gÇn	®óng	- M« t $\P$ $ exttt{@îc}$ c $ exttt{Eu}$ t ^{1} o v μ ho ^{1} t $ exttt{@\'eng}$ c $ exttt{na}$ a t $ exttt{O}$ b μ o quang $ exttt{@ion.}$		
	giíi	h¹n	- Tr×nh bÇy ®îc néi dung cña phƯ¬ng ph¸p x¸c ®Þnh giíi		
	quang	•	$\mathtt{h}^\mathtt{l}\mathtt{n}$ quang $\mathtt{®}\mathtt{i}\ddot{\mathtt{o}}\mathtt{n}$ cña $\mathtt{t}\tilde{\mathtt{o}}$ b $\mu\mathtt{o}$ quang $\mathtt{®}\mathtt{i}\ddot{\mathtt{o}}\mathtt{n}$.		
	®iÖn	cña	– KÜ n¨ng		
	tÕ	bμo	- L¾p r¸p ®îc thÝ nghiÖm.		
	quang	•	-X _s c $^{ ext{$\mathbb{R}$}}$ pnh $^{ ext{$\mathbb{R}$}}$ îc gÇn $^{ ext{$\mathbb{R}$}}$ óng giíi h $^{ ext{$\mathbb{L}$}}$ n quang $^{ ext{$\mathbb{R}$}}$ iön cña t $^{ ext{$\mathbb{N}$}}$		
	®iÖn		quang ®iÖn nhê dïng bé kÝnh läc s¾c.		
	X c	®Þnh	KiÕn thøc		
2	hiÖu	®iÖn	- Nau $\hat{\mathbb{R}}$ ic thỗ n μ o l μ hiöu $\hat{\mathbb{R}}$ iön thỗ h $\cdot$ m.		
	thÕ	h•m	- Viết $ ext{@îc}$ c«ng thợc tÝnh h»ng sè Planck dùa v μ o hiÖu		
	cña	tÕ	${ t @}$ iÖn th ${ t O}$ h ${ t \cdot m}$ ${ t v}\mu$ giíi h ${ t 1}$ n quang ${ t B}$ iÖn		

b μ o quang	KÜ n¨ng	
®Ön.	- §o $\$$ îc hiÖu $\$$ iÖn thÕ h $\cdot$ m cña tÕ b μ o quang $\$$ iÖn.	
Suy ra	-TÝnh ®îc h»ng sè Planck.	
gi, trÞ	- X _s c ®Þnh ®îc sai sè cña phĐp ®o.	
cña h»ng		
sè Pl'ng		
b»ng thùc		
nghiÖm		

IV. Giải thích và hướng dẫn

4.1 Kế hoạch dạy học

Môn Vật lí dành cho các lớp chuyên lí được bố trí 4 tiết / tuần. Tổng số tiết là: 4 tiết tuần × 35 tuần = 140 tiết

Như vậy mỗi tuần dành 3 tiết để dạy chương trình Vật lí 12 nâng cao và 1 tiết để dạy các chuyên đề chuyên sâu.

Các chuyên đề về Cơ học, Dòng điện xoay chiều, Quang lí, Vật lí hiện đại nên bố trí song song với chương trình Vật lí 12 nâng cao. Hai bài thí nghiệm nên bố trí vào hai buổi chiều, mỗi buổi 3 tiết.

4.2 Nội dung day học

Giáo viên có thể dựa vào các tài liệu tham khảo hoặc tự biên soạn tài liệu để dạy học các chuyên đề của chương trình.

4.3 Phương pháp và phương tiện dạy học

Để phát huy được tính tích cực, chủ động, sáng tạo cho học sinh trong học tập, có thể áp dụng các phương pháp dạy học sau đây:

- Tổ chức cho học sinh tự nghiên cứu tài liệu, sau đó báo cáo trước lớp dưới sự hướng dẫn của giáo viên.

- Tổ chức cho học sinh thảo luận nhóm về một số vấn đề thuộc nội dung dạy học.
- Giải một số bài tập vật lí trong đó có yêu cầu áp dụng các phương pháp nhận thức khoa học như phân tích, tổng hợp, so sánh, tương tự, mô hình,...
  - Thường xuyên đánh giá những kết quả thu được trong việc giải bài tập, làm thí nghiệm, v.v...
  - Phải tổ chức thực hiện đầy đủ các bài thực hành đã quy định trong chương trình

4.4 Đánh giá kết quả học tập của học sinh

Việc đánh giá kết quả học tập phải tuân theo đúng quy chế của các trường chuyên.

4.5 Danh mục các tài liệu tham khảo

- 1. Tài liệu giáo khoa chuyên Vật lí lớp 11, tập hai và Bài tập vật lí 12 (dùng cho học sinh chuyên Vật lí) Vũ Thanh Khiết, Vũ Quang, nxb Giáo dục 2005
- 2. Tử sách bồi dưìng học sinh giỏi THPT môn Vật lí (gồm các phần cơ học, nhiệt học, điện học, quang học, Vật lí hiện đai Tô Giang, Vũ Thanh Khiết, Vũ Quang, Pham Quý Tư.
- 3. Chuyên đề bồi dưìng học sinh giỏi Vật lí THPT (tập 3, 5, 6, 7) Vũ Thanh Khiết (Chủ biên) Vũ Đình Tuý, Nguyễn Đình Noãn NXBGD, 2006 2007.
- 4. Các bài toán chọn lọc Vật lí 12 Vũ Thanh Khiết Nguyễn Đức Phi nxb Giáo dục 2008
- 5. Các bài thi Vật lí quốc tế Dương Trọng Bái Đàm Trung Đồn nxb giáo dục 2000
- 6. Tuyển tập đề thi Olimpic Vật lí các nước, tập 1 và 2 Vũ Thanh Khiết Vũ Đình Tuý Phạm Văn Thiều nxb Giáo dục 2005 và 2006.